

Nr 311.

*Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med tillkännagivande, att i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln be-
bådad framställning om Kungsholmens realskolas ut-
vidgning med realgymnasium icke kommer att förelä-
gas riksdagen; given Stockholms slott den 12 mars 1920.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över eck-
lesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed meddela riksdagen,
att proposition i det under punkten 165 i bilagan åttonde huvudtiteln
till 1920 års statsverksproposition omförmälda ärendet angående Kungs-
holmens realskolas utvidgning med realgymnasium icke kommer att avlåtas
till den nu församlade riksdagen, i följd varav det i statsverkspropositionen
beräknade beloppet för reservationsanslaget till de allmänna läroverken
bör minskas med 10,100 kronor.

GUSTAF.

Olof Olsson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden: UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Aterkallelse
av viss i
statsverkspro-
positionen be-
bådad fram-
ställning till
riksdagen.

Departementschefen, statsrådet Olsson anförde härefter:

Vid anmälan den 7 januari 1920 av de anslagsbehov under riks-
statens åttonde huvudtitel, vilka voro avsedda att föreläggas 1920 års riks-
dag, hemställde jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i av-
bidan på proposition angående Kungsholmens realskolas utvidgning med
realgymnasium, beräkna för ändamålet en ökning av det i riksstaten under
åttonde huvudtiteln på ordinarie stat uppförda reservationsanslaget till de
allmänna läroverken med 10,100 kronor.

Min hemställan bifölls av Kungl. Maj:t.

Såsom vid nämnda tillfälle anfördes, hade på grund av en framställ-
ning från rektorn vid Kungsholmens realskola frågan om sagda skolas
utvidgning bragts å bane. Berörda framställning, som jämväl innefattade
ett önskemål, vilket väl hade samband med utvidgningsplanen men som
för sitt genomförande ej erfordrade riksdagens medverkan, hade remitte-

rats till läroverksöverstyrelsen, som den 11 november 1919 avgivit utlåtande däröver. Då ärendet emellertid ej ännu var i det skick, att det kunde framläggas för Kungl. Maj:t för slutlig prövning, gjorde jag den hemställan, varom jag nyss erinrat.

Under den fortsatta beredningen av ifrågavarande ärende fann jag det lämpligt att från den så kallade skolkommissionen införskaffa yttrande i frågan, då densamma måste anses hava ett nära samband med vissa av de spörsmål, som äro föremål för kommissionens handläggning. Kommissionens yttrande avgavs den 18 februari 1920.

I berörda yttrande har kommissionen förmält sig hava prövat frågan om Kungsholmens realskolas utvidgning ur de synpunkter, som ägde mera omedelbart sammanhang med det åt kommissionen lämnade uppdraget att förbereda en allmän revision av den nuvarande läroverksorganisationen. Dessa synpunkter vore dels önskan att på lämpligt sätt begränsa den nuvarande starka tillströmningen till studentexamen under samtidigt kvalitativt höjande av de utexaminerade studenternas kunskapsnivå, dels ock att bereda den kvinnliga ungdomen möjlighet att i samma utsträckning som den manliga erhålla den utbildning, som den individuella utrustningen medgäve och som medborgarskapet förutsatte såsom nödvändig.

Därvid hade kommissionen beträffande möjligheterna att för närvarande erhålla gymnasieutbildning anställt en jämförelse mellan förhållandena i Stockholm samt i Göteborg och Malmö. Av nämnda jämförelse framginge, säger kommissionen, att Stockholm redan nu vore jämförelsevis väl tillgodosett med sådana utbildningsmöjligheter. På grund härav och även med hänsyn till de för kommissionens arbete vägledande allmänna principerna hyste kommissionen betänkligheter mot att utöka antalet gymnasier i Stockholm.

Ville man däremot fästa avgörande vikt vid synpunkten av de olika läroverkens förläggning inom Stockholm, komme prövningen av förevarande spörsmål helt visst att utfalla annorlunda, ty det lede intet tvivel, att behovet av ett gymnasium å Kungsholmen vore kännbart, och ur nu berörda synpunkt kunde det framtida ordnandet av Stockholms läroverk icke sägas på ett avgörande sätt föregripas, om det föreslagna statsgymnasiet på Kungsholmen komme till upprättande.

Då kommissionen emellertid icke funne sig kunna giva förslaget i fråga sin tillstyrkan, hade för kommissionen varit bestämmande, att i samband med den definitiva planläggningen av Stockholms läroverksorganisation spörsmålet om indragning av läroverk eller avdelningar därav inom andra stadsdelar måste tagas under allvarligt övervägande. Vid detta förhållande och då kommissionen, som funne det önskvärt att vid ifråga-

varande övervägande stå fullt obunden, hölle före, att ett bifall till den förevarande framställningen skulle vara ägnat att föregripa och försvåra den slutliga prövningen av spörsmålet om den ändamålsenligaste förläggningen och det lämpliga antalet av Stockholms läroverk, hade kommissionen ansett sig böra avstyrka bifall till framställningen i vad den avsåge utvidgning av Kungsholmens realskola med realgymnasium.

Vid min tidigare preliminära anmälan av detta ärende anförde jag, bland annat, att de skäl, som föranlett rektorns vid sagda realskola förslag i ämnet, syntes mig övertygande och att den ifrågasatta lösningen torde vara den under nu förevarande förhållanden bästa möjliga.

Min nyss lämnade redogörelse för skolkommissionens utlåtande giver vid handen, att de synpunkter, som främst varit ledande för rektorns framställning och jämväl för min uppfattning av nu föreliggande fråga, ingalunda blivit underkända av skolkommissionen. Emellertid har kommissionen framfört vissa invändningar mot det gjorda förslaget, invändningar, vilka knappast kunna sägas rikta sig mot förslaget i och för sig utan fastmera mot dess genomförande utan samband med den omreglering av läroverksförhållandena i Stockholm, som kan bliva av kommissionen föreslagen. Det är ur denna synpunkt som kommissionen ansett, att ett genomförande redan nu av den föreslagna utvidgningen skulle föregripa kommissionens slutliga prövning av berörda omreglerings-spörsmål, och därför förklarat sig avstyrka bifall till framställningen i fråga.

Då jag ej ansett mig kunna bortse från de betänkligheter mot en nu verkställd utvidgning av nämnda realskola, som av skolkommissionen sålunda framhållits, finner jag mig ej nu böra tillstyrka förslag till riksdagen om dylik utvidgning.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t tacktes meddela riksdagen,

att proposition i det under punkten 165 i bilagan åttonde huvudtiteln till 1920 års statsverksproposition omförmälda ärendet angående Kungsholmens realskolas utvidgning med realgymnasium icke kommer att avlätas till den nu församlade riksdagen, i följd varav det i statsverkspropositionen beräknade beloppet för reservationsanslaget till de allmänna läroverken bör minskas med 10,100 kronor.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen gilla; och skulle skrivelse av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gustaf Florén.
